

YENİ YASAYLA BİRLİKTE 5746 AR-GE DESTEKLERİNİ N KAPSAMI

Vergi Direktörü

Yeminli Mali Müşavir

Şaban Küçük

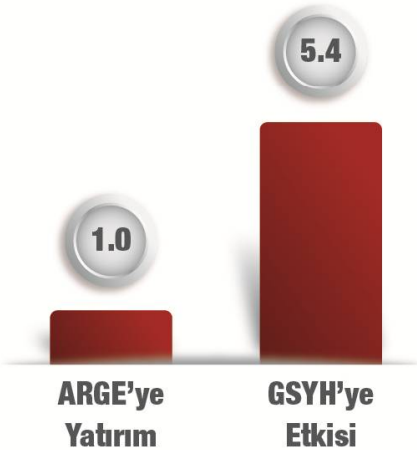
11 Ekim 2016, İstanbul

Uluslararası Şirketlerin ArGe Yatırımlarının Ekonomik Katkısı

ArGe harcamasındaki 1 milyar \$'lık artışın;
10 yıllık dönemde Türkiye'nin GSYH'sını %1 arttırması öngörülmektedir.

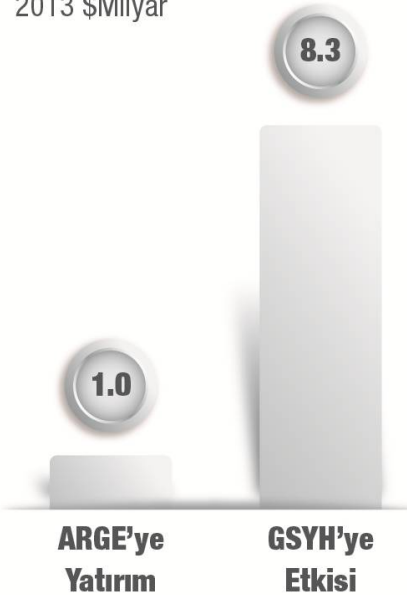
**ARGE'nin 5 yıllık etkisi
GSYH'de artış**

2013 \$Milyar

**ARGE'nin 10 yıllık etkisi
GSYH'de artış**

2013 \$Milyar

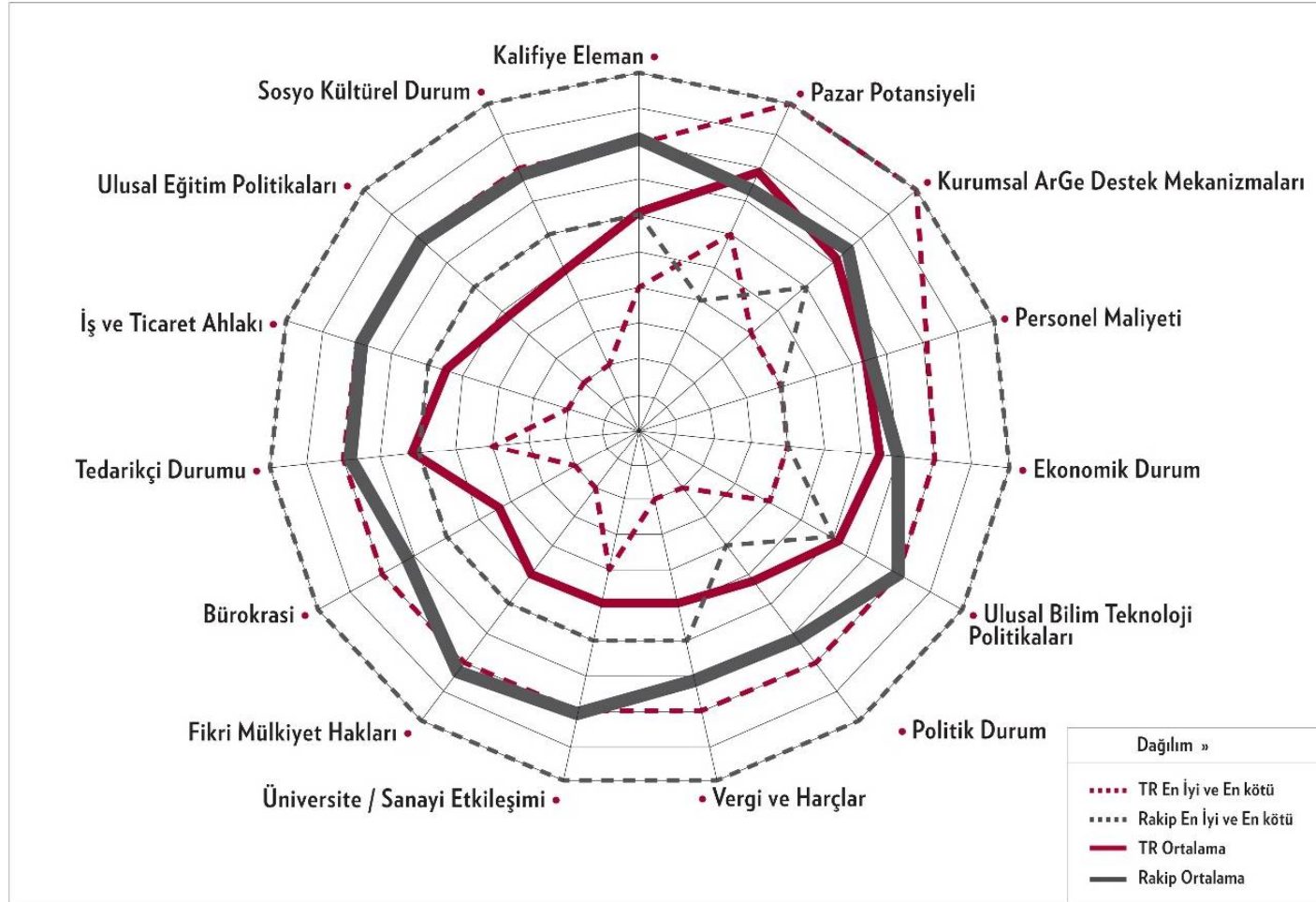

Argenin çarpan etkisi çok yüksektir. Diğer harcama kalemlerine göre arge için yapılan harcamalar, işletme gelirleri, ülke milli geliri ve karlılık üzerinde ciddi katkısı vardır.

Kaynak: YASED ArGe Raporu, 2014

2

Türkiye ve Rakip Ülkelerin ArGe Ekosistemi Karşılaştırması

İyi olarak değerlendirilen ve rakip ülkelerden bir miktar daha iyi gözükten tek boyut “Pazar Potansiyeli”

İyi düzeye yaklaşmakta olan “Kurumsal ArGe Destek Mekanizmaları” yıllar içinde iyileşme göstermektedir

“Personel Maliyeti” ve “Ekonomik Durum” boyutlarında rakip ülkeleri yakından izleyen Türkiye ArGe Ekosistemi, GSYİH’da ArGe harcamaları dikkate alındığında rakiplerine göre geridedir.

Kaynak: YASED ARGE raporu, 2014

AR-GE, İNOVASYON VE TASARIM DESTEKLERİ

Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesine ilişkin kanuni düzenleme ilk olarak 12 Mart 2008 tarih ve 26814 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan *5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun* ile gerçekleştirilmiştir. Bu kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelik ise ilk olarak 31 Temmuz 2008 tarih ve 26953 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Süreç içerisinde oluşan ihtiyaçlara göre güncellenen mevzuat da son olarak 26 Şubat 2016 tarih ve 29636 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan *6676 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmündeki Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun*'dur.

Bu kapsamda 5746 sayılı Kanunun adı Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun olarak değiştirilmiş ve Kanun 1 Mart 2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu kanuna ilişkin Uygulama Yönetmeliği ise 10 Ağustos 2016 tarih ve 29797 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

5746 sayılı Kanun ve Uygulama Yönetmeliği;

- **Türkiye'deki özel sektör tarafından kurulan Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri,**
- **Ulusal ve uluslararası kurumlarca desteklenen Ar-Ge projeleri,**
- **Rekabet öncesi işbirliği projeleri,**
- **Teknogirişim sermayesi desteği,**
- **Tasarım tescil desteği,**
- **Herhangi bir kamu kurumundan destek alınmadan özkaynaklarla geliştirilen Ar-Ge projeleri**

kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin indirim, istisna, destek ve teşvikleri kapsamaktadır.

6745 sayılı PROJE ESASLI SÜPER TEŞVİKLER YASASI

07 Eylül 2016 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan “6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” kapsamında da yatırımcılar için proje bazlı teşvik uygulaması ile özel teşvikler düzenlenmektedir.

Bakanlar Kurulu’na yatırımların desteklenmesi için çok önemli yetki ve imkanlar tanıyan bu Kanunda yer alan önemli düzenlemeler aşağıda yer almaktadır;

1. Bilgi, teknoloji ve ar-ge yoğun destekler, katma değeri yüksek üretim yapısına geçişin desteklenmesi,
2. Bakanlar Kuruluna Ekonomi Koordinasyon Kurulu tarafından desteklenen projeler için süper teşvikler verilmesi gündemde,
3. Böylece gelir vergisi stopajı, gümrük vergisi muafiyeti, hazine arazi kullanımı, sigorta primi işveren hissesinin karşılanması,
4. Enerji masraflarının yarısının karşılanması, yatırım kredisi, faiz, hibe desteği, nitelikli personel istihdamı,
5. Proje bazlı yatırımlar için bürokratik engellerin azaltılması
6. Katma değeri yüksek projeler için getirilen süper teşvik uygulamasında öne çıkanlar:
  - 20 kat x Asgari ücret desteği
  - Enerji harcamalarının %50’si
  - 10 yıla kadar faiz ya da hibe desteği
  - Alt yapı yatırımlarının karşılanması
  - Yatırımın %49’unun Devlet tarafından karşılanması

AR-GE VE TASARIM MERKEZLERİNE SAĞLANAN İNDİRİM, İSTISNA, DESTEK VE TEŞVİKLER

AR-GE, TASARIM VE İNOVASYON ALANI SON DÖNEMDE YAPILAN MEVZUAT DEĞİŞİKLİKLERİ

Araştırma-Geliştirme, Tasarım ve İnovasyon alanında 2016 yılı içerisinde aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır.

- **6676** Sayılı «Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun» 26.02.2016 tarih ve 29626 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
- **6728** Sayılı «Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun» 09.08.2016 tarihli ve 29796 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
- Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin **Uygulama ve Denetim Yönetmeliği** 10.08.2016 tarihli ve 29797 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
- **Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama** Yönetmeliği 10.08.2016 tarihli ve 29797 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
- Ar-Ge, Yenilik ve Tasarım harcamalarının Gelir ve Kurumlar Vergisi kapsamında indiriminin **Artırılmış Olarak Uygulanması** konusunda 2016/9092 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 10.08.2016 tarihli ve 29797 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
- Ar-Ge veya tasarım Merkezleri ile Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Çalışan Ar-Ge veya Tasarım Personelinin **Merkez ya da Bölge Dışında** Geçirdiği Sürelerin Gelir Vergisi Stopajı Kapsamında Değerlendirilmesi Hakkında 2016/9091 Sayılı BKK 11.08.2016 tarihli ve 29798 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
- Ar-Ge Merkezlerinde İstihdam Edilecek **En Az Tam Zamanlı ArGe Personel Sayısı** Hakkında 2016/9093 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 11.08.2016 tarihli ve 29798 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
- **Tasarım Faaliyet Alanlarının Belirlenmesiyle** İlgili Bakanlar Kurulu Kararı 11.08.2016 tarihli ve 29798 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
- 4,5 ve 6 Seri No’lu 5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Tebliği 30.09.2016 tarihli ve 29843 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Yeni düzenlemeler sonrası 5520 Sayılı Kanun'da düzenlenen Ar-Ge indirimini 5746 Sayılı Kanuna taşınmış ve ar-ge indirimini uygulamasındaki farklılıklar giderilmiştir.

	5746 Sayılı Kanun Uygulaması	5520 Sayılı Kanun
Kurumlar Vergisi veya Gelir Vergisi Teşvik Türü Nedir?	Ar-Ge, Harcamasının %100'ü oranında indirim (Bakanlar Kurulunca belirlenen kriterlere haiz Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde ayrıca ilgili yılda yapılan Ar-ge, yenilik ve tasarım harcamalarının bir önceki yıla göre artışının %50'sine kadarki belirlenen esaslar dahilinde indirim konusu yapılabilir.)	Ar-Ge Harcamasının %100'ü oranında indirim
KV veya Gelir Vergisi Teşvikinin Kapsamı Nedir?	Ar-Ge, Yenilik ve Tasarım Faaliyeti Kapsamında yapılan Harcamalar	Ar-Ge Faaliyeti kapsamında yapılan harcamalar
Ar-Ge İndiriminin Devri	Devreder ve Yeniden Değerleme Oranında Artırılır.	Matrah Yetersizliği Nedeniyle ilgili dönemde indirim konusu yapılamayan tutar, sonraki hesap dönemlerine devreder.
Ücretlerde Gelir Vergisi Stopaj Desteği Var mıdır?	Kamu Personeli Hariç, Ar-Ge, tasarım ve destek personelinin bu görevleri ile ilgili elde ettikleri ücretlerinin -Doktoralı olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde en az yüksek lisans derecesine sahip çalışanlar için %95'i -Yüksek lisans derecesine sahip olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde lisans derecesine sahip olanlar için %90'ı -Diğer personel için %80'i 31.12.2023 tarihine kadar gelir vergisinden müstesnadır.	YOK
Katma Değer Vergisi Teşviki Var mıdır?	YOK	YOK
Ücretlerde SSK İşveren Prim Teşviki Var mıdır?	31.12.2023 tarihine kadar uygulanmak üzere; kamu personeli hariç, Ar-Ge ve destek personeli, Kanun kapsamında sayılan kurum ve kuruluşlar tarafından desteklenen tasarım projelerinde ve tasarım merkezlerinde çalışan tasarım ve destek personeli bu çalışmalarını nedeniyle elde ettikleri ücretleri üzerinden hesaplanan işveren payının yarısı (% 50) Hazinece karşılanır.	YOK
Damga Vergisi İstisnası Var mıdır?	Bu Kanun kapsamındaki her türlü Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile tasarım faaliyetlerine ilişkin olarak düzenlenen kağıtlardan damga vergisi alınmaz.	YOK
Başka Faaliyetlerde de kullanılan iktisadi kıymetlerin amortismanları kazanç/indirim tutarının tespitinde dikkate alınabilir mi?	EVET (Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinde kullandığı gün sayısına göre hesaplanır.)	HAYIR
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler dolayısıyla yapılan harcamaların üst sınırı var mıdır?	VAR (Ar-Ge ve yenilik harcaması kapsamında gerçekleştirilen toplam harcamanın%20'si (%50 oldu) ile sınırlıdır.)	YOK

TASARIM DA ARGE GİBİ DESTEK KAPSAMINDA

- Ar-Ge mevzuatına “tasarım faaliyetleri” dahil edilmiştir.

Tasarım faaliyeti: Sanayi alanında ve Bakanlar Kurulunun uygun göreceği diğer alanlarda katma değer ve rekabet avantajı yaratma potansiyelini haiz, ürün veya ürünlerin işlevselliğini **artırma**, geliştirme, **iyileştirme** ve farklılaştırmaya yönelik yenilikçi faaliyetlerin tümü

Tasarım merkezi: Tasarım projelerini veya sözleşme çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürütülen tasarım faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere kurulan ve dar mükellef kurumların Türkiye’deki iş yerleri dâhil, kanuni veya iş merkezi Türkiye’de bulunan sermaye şirketlerinin; organizasyon yapısı içinde ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş, münhasıran yurtiçinde tasarım faaliyetlerinde bulunan ve **en az on tam zaman eşdeğer tasarım personeli istihdam eden**, yeterli tasarım birikimi ve yeteneği olan birim

Tasarım personeli: Tasarım faaliyetlerinde doğrudan görevli tasarımcı ve teknisyenler

Tasarımcı: Tasarım faaliyetleri kapsamındaki projelerin gerçekleştirilmesi ve ilgili projelerin yönetilmesi süreçlerinde yer alan, üniversitelerin; mühendislik, mimarlık veya tasarım ile ilgili bölümlerinden mezun en az lisans derecesine sahip kişiler ile tasarım alanlarından herhangi birinde en az lisansüstü eğitim derecesine sahip diğer kişiler

Tasarım projesi: Amacı, kapsamı, genel ve teknik tanımı, süresi, bütçesi, özel şartları, diğer kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişilerce sağlanacak aynî veya nakdî destek tutarları, sonuçta doğacak fikri mülkiyet haklarının paylaşım esasları tespit edilmiş ve tasarım faaliyetlerinin her safhasını belirleyecek mahiyette ve bilimsel esaslar çerçevesinde tasarımcı tarafından yürütülen proje

TASARIM FAALİYETLERİ

- 6676 Sayılı Kanun'un getirdiği önemli yeniliklerden birisi de Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi hakkındaki düzenlemeler olmuştur. Bu değişiklik Tasarım Merkezi kavramını ön plana çıkarmıştır.
- 11.08.2016 tarihli ve 29798 sayılı resmi gazete'de yayınlanan 2016/9094 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile tasarım faaliyetlerini belirleme konusundaki yetkisini kullanmıştır. Söz konusu Karar ile aşağıda belirtilen alanlarda, katma değer ve rekabet avantajı yaratma potansiyelini haiz, ürün veya ürünlerin işlevselliğini artırma, geliştirme, iyileştirme ve farklılaştırmaya yönelik yenilikçi faaliyetlerin tümü tasarım faaliyeti olarak dikkate alınır.
  - 59.11-Sinema Filmi, Video ve Televizyon Programları Yapım Faaliyetleri
    - 59.12-Sinema Filmi, Video ve Televizyon Programları Çekim Sonrası Faaliyetleri
    - 74.10-Uzmanlaşmış Tasarım Faaliyetleri (74.10.03 hariç)
    - 90.02-Gösteri Sanatlarını Destekleyici Faaliyetler
- 01.03.2016 tarihinden itibaren yürürlüğe giren ve 10.08.2016 tarih ve 29797 sayılı resmi gazete'de yayınlanan Yönetmelikte tasarım faaliyeti kapsamında değerlendirilmeyen faaliyetler sayılmıştır. Bu faaliyetler aşağıdaki gibidir;
  - Piyasa taramaları, **pazar araştırması** ya da satış promosyonu ve pazarlama faaliyetleri,
  - Kalite kontrol faaliyetleri,
  - Kuruluş ve örgütlenmeyle ilgili araştırma faaliyetleri,
  - Üretim ve üretim altyapısına yönelik yapılan yatırım faaliyetleri, ticari üretimin planlanması ve seri üretim sürecine ilişkin harcamalar,
  - Bir tasarım projesi kapsamında olmaksızın icat edilmiş ya da mevcut geliştirilmiş süreçlerin kullanımı,
  - Numune verilmek amacıyla prototiplerden kopyalar çıkarılıp dağıtılması ve reklam amaçlı tüketici testleri,
  - Bir tasarım projesi olmaksızın yeni süreç, sistem veya ürün ortaya konulmasına hizmet etmeyen doğrudan veya gömülü teknoloji transferi,
  - Tasarım faaliyetleriyle geliştirilen ürüne veya sürece ilişkin fikri mülkiyet haklarının edinimi dışında bu hakların korunmasına yönelik faaliyetler,
  - Kamu düzenine ve ya genel ahlaka aykırı tasarım faaliyetleri,
  - Dini, tarihi ve kültürel değerler bakımından halka mal olmuş ve ilgili mercilerin tescil izni vermediği işaretlerin, armaların, amblemlerin, nişanların veya adlandırmaların uygunsuz kullanımını içeren tasarım faaliyetleri

AR-GE, TASARIM MERKEZLERİNDE ÇALIŞAN SAYISI

- **Ar-Ge Merkezlerinde İstihdam Edilecek Ar-Ge Personeli Sayısı Hakkında Açıklamalar Yapılmıştır.**

5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında Ar-Ge merkezlerinde istihdam edilecek en az tam zaman eşdeğer **Ar-Ge personeli sayısı on beş olarak belirlenmiştir.** Söz konusu sayı, Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması (NACE Rev.2)'na göre **aşağıda belirtilen sınıflarda yer alan sektörler için otuz** olarak uygulanır.

a) C - İmalat başlığı altında yer alan:

29 - Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı bölümü

altındaki tüm sınıflar

30 - Diğer ulaşım araçlarının imalatı bölümü altındaki aşağıdaki sınıflar

30.30 - Hava taşıtları ve uzay araçları ile bunlarla ilgili makinelerin imalatı

30.40 - Askerî savaş araçlarının imalatı

30.91 - Motosiklet imalatı

30.99 - Başka yerde sınıflandırılmamış diğer ulaşım ekipmanlarının imalatı

ÜCRETLERDEN KESİLEN GELİR VERGİSİ STOPAJ DESTEĞİ

- **5746 sayılı Kanun kapsamına tasarım personeli dahil edilmiş olup, doktora, yüksek lisans ve lisans mezunları için farklı oranlarda gelir vergisi istisnası getirilmiştir.**

Kanun kapsamındaki Ar-Ge, destek ve tasarım personelleri için gelir vergisi stopajı teşvik oranları aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- a) Doktoralı olanlar veya Temel Bilimlerden (Matematik, Fizik, Kimya ve Biyoloji) birinde en az yüksek lisans derecesine sahip olanlar için **%95**
  - b) Yüksek lisanslı olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde lisans derecesine sahip olanlar için **%90**
  - c) Diğerleri için **% 80**
- **Gelir vergisi stopajı teşviki hesaplamaları ile ilgili açıklamalar yapılmıştır.**

Gelir Vergisi Stopajı Teşviki ile ilgili Kanunun 3/2 Maddesinde ve Yönetmeliğin 10. Maddesine göre Ar-Ge, tasarım ve destek personelleri için gelir vergisi stopaj teşviki hesaplamalarında aşağıdaki hususların dikkate alınması gerekmektedir.

1. Tam zamanlı çalışanların hak kazanılmış hafta tatili ve yıllık ücretli izin süreleri ile Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda belirtilen tatil günlerine isabet eden ücretler teşvik kapsamında değerlendirilir.
2. Haftalık 45 saatin üzerindeki ve ek çalışma sürelerine ilişkin ücretler teşvikten yararlanamaz.
3. Kısmi zamanlı çalışan personelin hak kazanılmış hafta tatili ve yıllık ücretli izin süreleri ile Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda belirtilen tatil günlerine isabet eden ücretler teşvik uygulamasında dikkate alınmaz.
4. Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen, Ar-Ge, tasarım ve destek personelinin ücretlerine ilişkin teşvik, Gelir Vergisi Kanununun geçici 75 inci maddesinde yer alan düzenlemeye göre, 31.12.2023 tarihine kadar vergiden müstesna tutulması yerine, muhtasar beyanname üzerinde tahakkuk eden vergiden asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra terkin edilerek uygulanır.

DIŞARIDA GEÇİRİLEN SÜRELER DE DESTEK KAPSAMINA ALINDI

- **Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde Çalışanların Merkez Dışındaki Faaliyetlerine İlişkin Ücretlerin Gelir Vergisi Stopajı Teşviki Kapsamında Değerlendirilmesi Hakkında Düzenlemeler Yapılmıştır.**

Ar-ge ve Tasarım personelinin bu merkezlerde ve bölgelerde yürüttüğü projelerle doğrudan ilgili olmak kaydı ile aşağıda belirtilen faaliyetlerin bu merkez ve bölgeler dışında yürütülmesinin zorunlu olduğu durumlarda Ar-ge veya Tasarım Merkezi ya da bölge yönetici şirketinin onayının alınması ve Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın bilgilendirilmesi kaydıyla, merkez ya da bölge dışındaki arge ve tasarım faaliyetlerine ilişkin ücretlerinin %100'ünün gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında değerlendirileceği açıklanmıştır.

Ar-ge ve Tasarım Merkezleri ile Teknoloji Geliştirme Bölgeleri dışında gerçekleştirilebilecek söz konusu faaliyetler aşağıdaki gibidir:

- a) Laboratuvar, analiz, test ve deney çalışmaları
  - b) Diğer ar-ge ve tasarım merkezlerinde yapılan çalışmalar
  - c) Saha araştırması
  - d) Prototip geliştirmeye yönelik faaliyetler
  - e) Projelerde görev alan personel ile sınırlı olmak kaydıyla bilimsel içerikteki etkinlikler
- Ar-ge ve ya tasarım merkezlerinde en az bir yıl süreyle çalışan Ar-Ge veya tasarım personelinin yüksek lisans yapanlar için bir buçuk yılı, doktora yapanlar için iki yılı geçmemek üzere ve Bakanlığın onayının alınması şartıyla merkez dışında geçirdiği süreler (aylık ders saati kadar) ilişkin ücretlerin yüzde yüzünü aşmamak şartıyla Bakanlar Kurulunca belirlenen kısmı gelir vergisi stopaj teşviki kapsamında değerlendirilmiştir. 11 Ağustos 2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2016/9091 sayılı BKK ile bu oran % 100 olarak belirlenmiştir

DIŞARIDA GEÇİRİLEN SÜRELERDE UYGULAMA EŞASLARI

- **Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde Çalışanların Merkez Dışındaki Faaliyetlerine İlişkin Ücretlerin Gelir Vergisi Stopajı Teşviki Kapsamında Değerlendirilmesi Hakkında Düzenlemeler Yapılmıştır.**
- Bakanlar kurulunca tespit edilecek faaliyetler kapsamında Ar-Ge veya tasarım merkezi dışında geçirilecek sürelerin proje kapsamında ve zorunlu olduğunun tevsiki ve sorumluluğu, Ar-Ge veya tasarım merkezi yönetimine aittir. Bu kapsamda teşvikten yararlanmış olan Ar-Ge veya tasarım personeline ilişkin liste projeler itibariyle Bakanlığa sunulan yıllık faaliyet raporlarında bildirilir.
- Lisansüstü eğitimde geçirilecek süre, üniversiteden onaylı ders programı dikkate alınarak ilgili Ar-Ge veya tasarım merkezinin onayı ile hesaplanır. Bu hesaplamalarda lisansüstü eğitimde alınan dersler kapsamında yapılacak araştırmalar değerlendirilir. Yüksek lisans yapanlar için bir buçuk yıllık, doktora yapanlar için iki yıllık sürelerin uygulamasında kayıt dondurma kapsamında geçen süreler dikkate alınmaz.
- Ar-ge ve tasarım merkezleri alanı dışında gerçekleştirilen faaliyetler ile lisansüstü eğitim kapsamında dışarıda geçirilen sürelerle ilişkin ücretlerden; gerçek yol giderleri dahil olmak üzere yol, konaklama, gündelik gibi adlar altında gider karşılığı olarak yapılan ödemeler ile sağlanan menfaatler destek ve teşvik kapsamında değerlendirilmez.
- Muhtasar beyanname üzerinde terkin edilecek tutara ilişkin hesaplamanın, Ar-Ge ve tasarım personeli ile destek personelinin her biri için ayrı ayrı yapılması gerekmektedir. Bu hesaplama ilişkin bilgiler, Maliye Bakanlığınca belirlenen bildirim tablosunda gösterilir ve muhtasar beyanname ekinde ilgili vergi dairesine verilir.

TAM VE KISMİ ZAMANLI ÇALIŞMA ESASLARI

- Diğer teşvik ve istisnalara ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.
- Kapsama giren personelin Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetleri ile ilgili çalışmalarının haftalık kırk beş saati doldurması halinde çalışılan haftaya ilişkin hafta tatili, sigorta primi işveren hissesi desteği uygulamasında dikkate alınır. Kapsama giren personelin ay içindeki çalışmalarının tamamının Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetleriyle ilgili olması halinde yıllık ücretli izin süreleri ile Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda belirtilen tatil günlerine isabet eden ücretlerde bu destek kapsamında değerlendirilir.
- Staja tabi tutulan öğrenciler ve yurtdışında çalışanlar için, sigorta prim işveren desteğinden yararlanılamaz.
- Kanun kapsamında Ar-ge ve yenilik veya tasarım faaliyetlerinde istihdam edilen personele münhasıran bu görevleri ile ilgili olarak yapılan ücret ödemeleri nedeniyle düzenlenen kağıtlar ile Kanun kapsamına giren sigortalılar için düzenlenecek aylık prim ve hizmet belgeleri için damga vergisi alınmaz.

İLAVE ARTIRIMLI ARGE VE TASARIM İNDİRİMİ MÜMKÜN

- **Ar-Ge Merkezlerine İlave İndirim Hakkı Tanınmıştır**

5746 Sayılı Ar-Ge ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında kurulan ve aşağıda belirtilen göstergelerden herhangi birisinde **bir önceki yıla göre en az %20 artış sağlayan** Ar-ge veya Tasarım Merkezlerinde o yıl yapılan Ar-ge, Yenilik veya Tasarım harcamalarının bir önceki yıla göre **artış tutarının %50'sinin** indirim konusu yapılacağı açıklanmıştır.

Karar'da belirtilen göstergeler aşağıdaki gibidir:

- a) Ar-ge veya tasarım harcamasının toplam ciro içerisindeki payı
- b) Tescil edilen ulusal ve uluslararası patent sayısı
- c) Uluslararası destekli proje sayısı
- d) Lisansüstü dereceli araştırmacı sayısının toplam ar-ge personeli sayısına oranı
- e) Toplam araştırmacı sayısının toplam ar-ge personeli sayısına oranı
- f) Ar-ge sonucu ortaya çıkan yeni ürünlerden elde edilen cironun toplam ciroya oranı

YENİ DESTEK TÜRLERİ: GÜMRÜK VE DAMGA VERGİSİ

- **Ar-Ge projeleri kapsamında ithal edilen eşya gümrük ve damga vergisinden istisna edilmiştir.**

Kanunun 3/8 Maddesinde ve Yönetmeliğin 13.Maddesinde Gümrük Vergisi İstisnası aşağıdaki şekilde açıklanmıştır:

«Kanun kapsamında yürütülen Ar-Ge, yenilik ve tasarım projeleri ile ilgili araştırmalarda kullanılmak üzere ithal edilen eşya, gümrük vergisi ve her türlü fondan, bu kapsamda düzenlenen kâğıtlar ve yapılan işlemler damga vergisi ve harçtan istisnadır.»

- Ar-ge Merkezi veya Tasarım Merkezi belgesine sahip işletmeler ile destek kapsamına alınmış olan rekabet öncesi işbirliği projeleri kapsamında ithal edilen eşya; Ar-Ge, yenilik veya tasarım ile ilgili faaliyetlerde kullanılmak üzere Bakanlığın uygun göreceği eşyalardan oluşur.
- Bu istisnadan yararlanacak işletmeler, başvurularını Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Tek Pencere Sistemi E-Başvuru Uygulaması üzerinden Genel Müdürlüğe gönderir.
- Genel Müdürlük başvuruyu değerlendirir, uygun bulunması halinde söz konusu başvuruyu onaylayarak aynı iş günü içinde onaylayarak gümrük işlemlerinde kullanılmak üzere Tek Pencere Sistemi üzerinden Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na bildirir.

SİPARİŞ ÜZERİNE ARGE VE TASARIM

- Siparişe dayalı olarak yürütülen Ar-Ge veya tasarım faaliyetleri destek kapsamına alınmıştır.
- Kanun kapsamında Ar-Ge merkezlerinin sözleşme çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürüttükleri Ar-ge ve yenilik faaliyetleri ile tasarım merkezlerinin sözleşme çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürüttükleri tasarım faaliyetleri Kanunda belirtilen indirim, istisna, teşvik ve destek unsurlarından yararlanabilir.
- Ar-ge veya tasarım merkezleri tarafından siparişe dayalı olarak yürütülen Ar-Ge veya tasarım faaliyetlerine ilişkin olarak yapılan harcamaların yüzde ellisi bu merkezler tarafından, bu harcamaların kalan yüzde ellisi ise siparişi veren gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından, Ar-Ge ve tasarım indirimi olarak dikkate alınabilir.
- Bu uygulama 1 Mart 2016 tarihinden sonra verilen siparişler dolayısıyla ortaya çıkacak Ar-Ge ve tasarım indirimleri için geçerlidir.

Sipariş Alan	Oranlar		Sipariş Veren
Ar-Ge veya Tasarım Merkezi	%50	%50	Ar-Ge veya Tasarım Merkezi
Ar-Ge veya Tasarım Merkezi	%100	-	Şahıs veya Vergi Mükellefi olmayan işletme
Ar-Ge veya Tasarım Merkezi	%100	-	Uluslar arası (Türkiye'de Vergi Mükellefi olmayan) işletme
Ar-Ge veya Tasarım Merkezi	%50	%50	Uluslar arası (Türkiye'de Vergi Mükellefi olan) işletme

YABANCI NİTELİKLİ PERSONEL

- **Yabancı çalışanlara ilişkin açıklamalar yapılmıştır.**
- Yabancılara tanınan süresiz çalışma izninin kapsamı genişletilmiştir. Yabancıların Türkiye'deki çalışma koşullarını düzenleyen 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu, 13 Ağustos'ta Resmi Gazete 'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.
- Bu kanuna göre 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkındaki Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında Ar-Ge merkezi belgesi olan firmalarda Ar-Ge personeli olarak çalışacak yabancıların da Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın olumlu görüşü olması halinde çalışma izni başvuruları değerlendirilecektir.

MATEMATİK, KİMYA, FİZİK VE BİYOLOJİ MEZUNLARINA MÜJDE

• Temel Bilimler Desteği

Temel bilimler: Yükseköğretim kurumlarının matematik, fizik, kimya ve biyoloji lisans programlarını, ifade etmektedir

- ✓ Temel bilimler alanlarında en az lisans derecesine sahip Ar-Ge personeli istihdam eden Ar-Ge merkezlerine, bu personelin her birine ödedikleri aylık ücretin o yıl için uygulanan asgari ücretin aylık brüt tutarı kadarlık kısmı, kamu personeli hariç olmak üzere **iki yıl süreyle**, Bakanlık bütçesine konulacak ödenekten karşılanacaktır.
- ✓ Bu kapsamda; her bir Ar-Ge merkezinde destekten yararlanacak personel sayısı, ilgili ayda Ar-Ge merkezinde istihdam edilen toplam personel sayısının **%10'unu** geçemez. Bu sayının küsuratlı çıkması halinde sayı tama iblağ edilir.
- ✓ Bu destekten yararlanabilmesi için istihdam edilecek personelin 1/3/2016 (dahil) tarihinden sonra işe alınması ve ilgili işletmede ilk kez istihdam edilmesi esastır.
- ✓ İşletme, bu destek kapsamında istihdam ettiği personelin işe alınması ve işten ayrılması durumları ile ilgili hususları Bakanlığa yazılı veya elektronik ortamda bildirmekle yükümlüdür.
- ✓ Bu desteğe ilişkin yapılacak ödemeler, destek kapsamındaki personele ilişkin sigorta prim gün sayısı dikkate alınarak Bakanlıkça aylık dönemler halinde gerçekleştirilir.
- ✓ Ödemelerin yapılabilmesi için, şartların sağlandığının ve işletme tarafından ilgili personele dönem ücretlerinin ödendiğini gösteren raporun Bakanlığa sunulması gerekir.
- ✓ Bakanlıkça uygun görülen tutar, raporun teslim edildiği tarihi takip eden ayın sonuna kadar işletmenin bildirdiği banka hesabına ödenir.
- ✓ Bakanlık tarafından ödenen destek tutarı, işletme açısından özel fon uygulamasına tabi tutulur.

ÖĞRETİM ELEMANI ÇALIŞTIRMA KOLAYLIĞI

- **Öğretim elemanlarının görevlendirilmeleri**

- ✓ Öğretim elemanlarından Ar-Ge veya tasarım merkezlerinde gerçekleştirilen faaliyetlerde araştırmacı, tasarımcı ya da idari personel olarak hizmetine ihtiyaç duyulanlar, üniversite yönetim kurullarının izniyle tam zamanlı veya yarı zamanlı olarak görevlendirilebilirler.
- ✓ Tam zamanlı görevlendirme için herhangi bir üniversitede altı yıllık tam zamanlı olarak çalışmak gerekmekte olup, görevlendirme süresi her altı yıldan sonra bir yıldır.
- ✓ Yarı zamanlı görev alan öğretim elemanlarının bu hizmetleri karşılığı elde edecekleri gelirler, üniversite döner sermaye kapsamı dışında tutulur.
- ✓ Tam zamanlı olarak görevlendirilecek personele kurumlarınca aylıksız izin verilir ve kadroları ile ilişkileri devam eder.
- ✓ Prim ödeme yükümlülüğü görevlendirildikleri işvere aittir. İlgililerin bu şekilde aylıksız izinde geçirdikleri süreler önceki kadro unvanları esas alınmak suretiyle emekli keseneğine esas aylık unsurlarının veya sigorta primine esas kazanç unsurlarının tespitinde dikkate alınır.

SINAI MÜLKİYET HAKLARINDA İSTİSNA (PATENT BOX)

Türkiye'de gerçekleştirilen araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetleri ile yazılım faaliyetleri neticesinde ortaya çıkan buluşlardan 1/1/2015 tarihinden itibaren elde edilen kazanç ve iratlara yönelik istisna uygulamasıdır.

- Türkiye'de gerçekleştirilen araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetleri ile yazılım faaliyetleri neticesinde ortaya çıkan buluşların;
  - ✓ Kiralanması neticesinde elde edilen kazanç ve iratların,
  - ✓ Devri veya satışı neticesinde elde edilen kazançların,
  - ✓ Türkiye'de seri üretime tabi tutularak pazarlanmaları hâlinde elde edilen kazançların,
  - ✓ Türkiye'de gerçekleştirilen üretim sürecinde kullanılması sonucu üretilen ürünlerin satışından elde edilen kazançların patentli veya faydalı model belgeli buluşa atfedilen kısmının,

% 50'si kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu istisna, buluşa yönelik hakların ihlal edilmesi neticesinde elde edilen gelirler ile buluş nedeniyle alınan sigorta veya diğer tazminatlar için de uygulanır.

Bu istisnanın uygulanmasında temel şart, kazanç ve iradın elde edildiği buluşlara ilişkin araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetleri ile yazılım faaliyetlerinin **Türkiye'de gerçekleştirilmiş** olmasıdır.

- Bu istisna uygulamasından kurumlar vergisi mükellefleri ile gelir vergisi mükellefleri yararlanabilecektir.
- İstisna şartlarının sağlanması kaydıyla, gerçek veya tüzel kişilerin tam veya dar mükellefiyete tabi olmasının istisna uygulanmasında bir önemi yoktur.
- 3065 sayılı Kanunun (17/4-z) maddesine göre, 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun (5/B) maddesi kapsamındaki araştırma ve geliştirme, yenilik ile yazılım faaliyetleri neticesinde ortaya çıkan patentli veya faydalı model belgeli buluşa ilişkin gayri maddi hakların **kiralanması, devri veya satışı** KDV'den istisnadır.
- Bu kapsamda vergiden istisna edilen işlemler bakımından Kanunun (30/a) maddesi hükmü uygulanmayacağından, söz konusu işlemler nedeniyle yüklenilen KDV tutarlarının, indirim hesaplarından çıkarılmak suretiyle düzeltilmesi gerekmez.

AR-GE, TASARIM VE İNOVASYON ALANI SON DÖNEMDE YAPILAN MEVZUAT DEĞİŞİKLİKLERİ

- ✓ Teknisyen tanımı yapılmıştır
- ✓ Yüksek lisans ve doktora eğitimlerinde geçen süreler ar-ge indirimine dahil edilmiştir
- ✓ Dışarıdan alınan hizmetlerle ilgili sınırlama %50 olarak değiştirilmiştir
- ✓ Yönetmelikte Kira ve Ortak Giderler hakkında açıklamalar yapılmıştır
- ✓ Belgelerin ilgili kuruluşa onaylatılması kaldırılmıştır.
- ✓ Sigorta primi desteğindeki 5 yıllık süre «gelir vergisi teşvikinin sürdüğü sürece» şeklinde değiştirilmiştir
- ✓ Yarışmalarda ödül kazanan projeler için Tasarım Tescil desteği getirilmiştir
- ✓ Ar-ge merkezlerinin faaliyet denetimlerinin «takvim yılı» esasına göre yapılması ile ilgili açıklamalar yapılmıştır
- ✓ Ar-Ge firmalarına sermaye sağlayan yatırımcılar vergi indirimi desteğinden faydalanabilecektir.
- ✓ Gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi ve Ar-ge Kanunları arasındaki uygulama farkları kaldırılmıştır.
- ✓ Sınai mülkiyet haklarının satışında kurumlar vergisi istisnasını düzenleyen Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5/b maddesi yeniden düzenlenmiştir.

Sorularınız ve ülkemizde uygulanan teşvikler hakkında

ayrıntılı bilgi almak için bizlerle iletişime geçebilirsiniz.

Vergi Direktörü

T: +90(312) 491 7231

C: +90(530) 954 6410

E-mail: sbankucuk@kpmg.com

sbankucuk@gmail.com

kpmg.com/socialmedia

kpmg.com/app

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© [year] [legal member firm name], a [jurisdiction] [legal structure] and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative, a Swiss entity. All rights reserved.

The KPMG name and logo are registered trademarks or trademarks of KPMG International.